

DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 26. szám
1988. február 1., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

A törvény ereje

Lehet, hogy az emlékek hazudnak? Nem tudom. En mindenestre, ma is érzem azt az izgalmat, ami előbb ismeretlen teherként nyomta vállunkat, majd pillanatok alatt lehetőséggé alakult át. Igen, lehetőséggé, miszerint most beszélhetünk, elmondhatjuk minden gondunkat, véleményünket a világról. Elmondhatjuk, mert nekünk (értsd: ifjúság) külön jogokat biztosít a törvény. Mert nekünk parlamentünk lett, ami majdnem olyan, mint az igazi.

Ugye, kitalálta már a kedves olvasó — ezerszer áldott hetvenes éveink elejére utalok, amikor nemcsak a szépnek nevezhető fejlődést garantálták a tervek, nemcsak a lakáskérdés megoldása, a biztos és folyamatos gazdagodás látszott oly egyértelműnek, hanem rést ütöttek évtizedes jégpáncélok is. Ilyen résnek hittük az ifjúság parlamentjét is. Hogy miért csak hittük? Mert teltek-múltak az évek, felnőtt az a bizonyos új generáció, s ma már azt olvashatjuk újságjainkban: „Sok helyen érdektelenség nyilvánul meg az ifjúsági parlamentek iránt, máshol a viták sekélyesek, a beszámolók alig lépik túl az általános-ságokat.” A cikkek tehát kritikuskak, csak valahogy a miért?re nem keresik a választ.

Most megpróbálom. Ahogy mondani szokták, a teljesség igénye nélkül ütem asztalhoz. Alapoztam a fent említett törvényt, (pontos nevén: 1971. évi IV. törvény — az ifjúságról), s válaszóom sem lehet kü-lönb. De hadd idézzek ebből a dokumentumból: „... a Magyar Népköztársaság különös figyelmet fordít a fiatalok munkába való beilleszkedésének, a köz-ügyekben való részvételének, szabadidejük kulturált felhasználásának biztosítására, családalapításuk elő-segítésére... kedvezményeket biztosít a fiatalok la-kásigényének kielégítésében... a településfejlesztés során gondoskodni kell a fiatalok művelődéséhez, testedzéséhez, sportolásához szükséges létesítmények-ről...”

Hogy miért rángattam elő ezeket a paragrafu-sokat? Bevallom, nemcsak (sőt: nem: elsősorban!) a most zajló parlamentek miatt. Sokkal inkább egy interjú bátorított, amelyet a televízióban láthattunk. Amelyben a KISZ KB első titkára ilyen tényeket közölt többek közt: a bír ma is inkább a munkában eltöltött időtől, nem pedig a teljesítményektől függ. Ez természetesen hátrányos helyzetbe hozza a pályakezdeket, az ifjúságot... Az idősebb generáció jó-vedelme az elmúlt két évtizedben két és fél-három-szorosára nőtt, míg a fiataloké másfél-kétszeresé-re. Tehát a mai ifjúsága más korosztályokhoz visz-nyítva hátrányosabb helyzetben van, mint elődei... A lakásárak háromszorosára nőttek, tehát... S el-hangzott egy ilyen mondat is: „A társadalom, ha globálisan nézem, nem tekinthető ifjúságpártinak.”

Hogy is van ez? Egyik kezemben az egykor iri-gyelt törvény, másik pedig ilyen gondolatokat je-gyez? Ennyire elfáradt az alig több, mint másfél é-vtized alatt az ifjúság joga, vagy az egykori törvény-hozó testület sokkal inkább vágyai, mint az ország lehetőségei alapján mérte fel a jövőt?

Erre a válaszra nem érzem illetékesnek magam. De a mai közömbösség miatt felvetett miért?re talán már könnyebb felelni. Mert nemcsak a törvényt is-merem, hanem a mai ifjúságot is. A nyolcvanas évek tizen- és huszonevesei, akik sokkal racionálisabban gondolkodnak, mint mi tettük. Akik pillanatok alatt felméri a rést szó és tett között. Akik könnyed (ne-ha bizony flegma) beletörődéssel összegzik: ha eddig mindössze ennyi történt, mit várhatunk a jövőtől? Ha méltóleg teszsem a kérdésben bújkaló vádat, bi-zony, nem kis súlyt jelez a szerkezet. Mert hivatko-zhatunk cserearányromlásra, megváltozott külgazdasá-gi helyzetre, objektív és szubjektív körülményekre — ö-k azt hallják ki a KISZ KB első titkáranak szavai-ból, hogy ma nekik nemcsak a fejlett Nyugathoz, hanem húsz évvel idősebb szomszédjukhoz képest is nehezebb. Azt jegyzik képzeletbeli nagykönyvükbe, hogy a mai havi fizetésük az összes (s egyébként di-cséretes) állami kedvezmény hatására sem elég fél négyzetméter lakásra. Hogy a törlesztések után meg-maradt összeg nemhogy a kulturált szórakozáshoz, de lassan már mozijegyre is csak erős megmondolások után elég. Hogy a mindenki által szükségesnek vált adóreform valahogy megint csak a bérből és fizetés-ből élő, családalapító, no meg pályakezdő fiatalokat sújtja leginkább, hogy a gyermekruhák megdöbben-tő új árai szintén erre a generációra pakolják a plusz-terheket, miközben a törvény arról beszélt, hogy...

De inkább nem térek vissza az idézetekre. Már csak azért sem, mert a hírek szerint idén újra kodifikálják az ifjúságra vonatkozó jogokat és köteleességeket. Azt is hallottam, hogy a mai hely-zet valós felmérése, a jövő tudományos faggatása alapján. Bízom benne, hogy így is lesz. Mert akkor talán új erőre kap a törvény, nagyobb hitele lesz a szónak. S akkor már a legkritikusabb ifjú titán sem sértődhet meg, ha gyakran idézik előtte a régmúlt törvény eme passzusát is: „... a Magyar Népköztár-saságban minden fiatal kötelessége, hogy szorgalmas-an tanuljon, becsületesen dolgozzon, tisztességesen éljen, védelmezze szocialista hazáját, szolgálja a tár-sadalmi haladás a béke ügyét...”

Azt mondják, hogy ez a mondat új törvény nél-kül is citálható? Nos, ebben egyetértünk. De ahogy mondani szokták: a korábban említett gondolatok fenntartása mellett...

Bátyi Zoltán

Otthon az iskolában

Csodagimnázium?

Aki diófát ültet, gondol a jövőre! — tartja a köz-mondás. Aki iskolát ter-vez, épít, még inkább a jövőnek dolgozik, toldhat-nánk meg a mondást. Hogy milyen lesz az utánunk jö-vő nemzedék, az döntően függ attól, milyen környe-zetben nő fel, hogyan for-málódik iskolás éveiben. Szokatlanok tűnő épület-re figyelhetek fel a Jó-zsef Attila sugárúton já-rók az elmúlt másfél-két esztendőben. Ahogy nőtt ki a földből, úgy kínál egyre több és több érde-kességet az arrajáróknak. Hogy mi a fura benne? Leginkább az, hogy nem az elmúlt évtizedekben megszokott „panel”-iskolát építenek itt a Délép szak-emberei. Ide még én is visszajönnék az iskolapad-ba! — mondogatják so-kan.

— Milyen is lesz az új hu-szonnégy tantermes gimnázium?

— Nem tantermes, tanuló-csoportos! — igazit ki a ter-vező, Novák István építész. — Ez nagyon fontos külön-b-ség. Hagyományos „tanter-mek” helyett ugyanis blok-kokat alakítottunk ki, amely-ben a funkcióknak megfele-lően az egy „tantermes” osz-tálytól a negyven diáknak helyet adó előadóig minden helyet kapott.

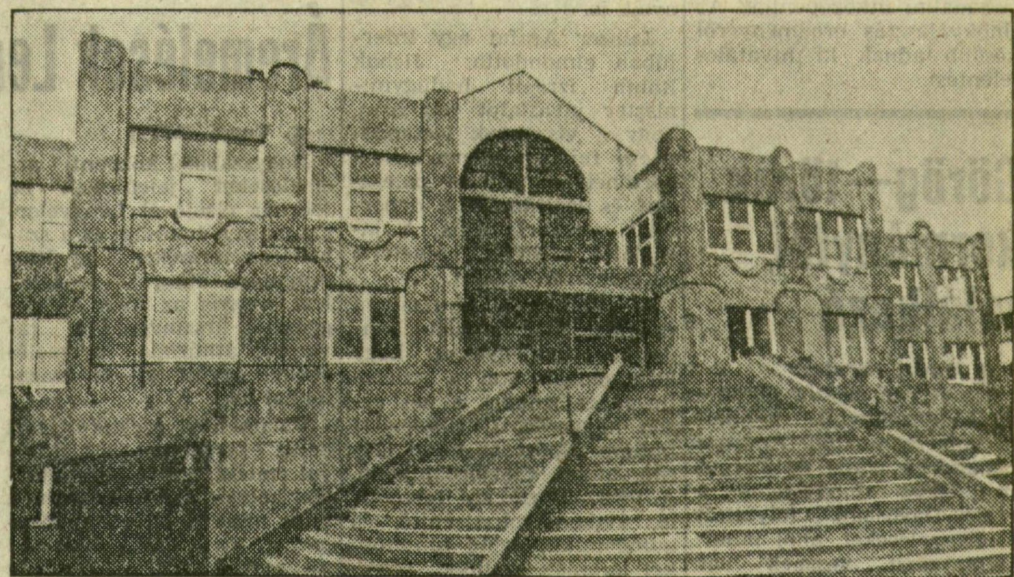
— Funkcionális iskola?

— Nem szeretem ezt a ki-fejezést, túl sok mellékzöng-e tapad rá. Integrált neve-lési és közművelődési köz-pontnak nevezném inkább. Hogy mit takar a fogalom? Elsősorban azt, hogy az ok-tatáson kívül a lakóterület alapvető közművelődési funkcióit is ellátja majd az új épület. Legalábbis a ter-vek szerint képes rá.

— Mit tud ez az iskola?

— A háromszintes épület-be az „első emeleten” lehet bejutni. Lépcsősort és ram-pát is terveztünk, hogy a mozgássérültek is könnyen tudjanak közlekedni. Az épület „szíve” az aula lesz, ahonnan egy háromszáz lá-togatót befogadó nagyterem nyílik. Ezt színháznak, mo-zinak is szántuk. Ez azonban összenyitható lesz az aulá-val, s így egyszerre akár ez-ren is elférnek. Ugyancsak innen nyílnak a közművel-ődési, közösségi funkciókat is ellátó termek: a könyvtár, az audióvizuális központ, a fo-lyóirat-olvasó, a lapozgató, a büfé és a klubövezet. Külön ruhatár segíti a rendezvé-nyek lebonyolítását.

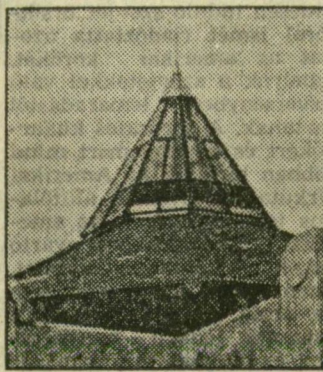
A nagytermet egy kerengő öleli körül, amelyet kiállítá-sok rendezésére is alkalmas-sá tesznek. Az épület belsejé-ben a tevékenységeknek megfelelő blokkokat alakítá-nak ki: a középső szinten az idegennyelvi blokk kapott helyet: a nagy nyelvi labor mellett több kisebb — nyolc-tíz diáknak alkalmas — kor-



szerű munkaszobát helyeztek el. Hiányzik a hagyományos értelemben vett „tanári szo-ba” is az iskolából. Lesz ugyan külön társalgó a peda-gógusoknak, teakonyhával, öltözőkkel, irodahelyiségek-kel, de munkaszobájukat ott helyezték el, ahol a saját szaktantermükhöz a legideál-lisabb.

Az épület legalsó szintjén kapott helyet az étterem, a konyha, az aula alá műhe-lyeket, öltözőket, raktárakat bújttattak, s itt kap helyet a technikai készségfejlesztő tárgyak oktatása is.

Ugyancsak újdonság az a pihenőblokk, ahol a diákok egymástól korcsoportonként is elkülönülve tudnak pi-



Nagy László felvételei

henni, tanulni. Eddig csak filmekből ismertük az étel-automata „falat”, nos, itt egy ilyen is helyet kap majd. A központi épületről „sőhajók hídja” vezet át a nemzetközi szabványnak is megfelelő tornaterembe. Sajnos, a pénz hiánya miatt az eredetileg tervezett lelátó innen már kispóroltatott. Akár a fedett uszoda, ami-nek csak a helyét tudták egyelőre megtervezni. „Csodaiskola” — pénzügyi csodák nélkül, ahogy ez már nálunk lenni szokott.

Nem kevésbé elegáns a legfelső szint sem. Itt a hallás- és látásnevelés köz-pontjai kaptak helyet töb-bek között: hangszigetelt zeneterem, kerámiaműhely, fotólabor...

— 900 tanulóra méretez-tük az iskolát, reméljük, hogy kényszerből sem zsú-folnak bele többet, hiszen az épület éppen a komfort-ját, az emberléptékét vesz-

tené el, s gyakorlatilag használhatatlanná válna. Nekünk ugyanis az volt a célunk, hogy tanulás után ne siessenek haza a nebu-lók. Erezzék otthon magu-kat az iskolában.

Akárcsak a szülők, vagy a környező lakótelepek fel-nőtt látogatói. Ugyanis ne-kik is szánták ezt a korsze-rű épületet. Többek között ezért kapott helyet a ter-vekben egy, külön a nép-művelőknek szánt blokk.

Maga az építkezés az el-múlt hetekben érkezett a fi-nishez. Szeptemberben ugyanis már diákok népesítik be az iskolát. Az építés jogát versenytárgyaláson a Délép nyerte el, miután öt pályázó közül a legkedv-zőbb ajánlatot tette. Több nagy építkezés ugyan az el-múlt két évben kicsit „el-szívta” innen a vállalat ere-jét, szakembergárdáját, a-kakadt idő, amikor késésben voltak.

— A csúszást mára már sikerült ledolgoznunk — mondja Óvári György épí-tésvezető. — A határidőben ugyanis nincs, nem is len-t késés: 1988. július 30-án át-kel adunk a tantermi szárnyakat, november 30-ára pedig a tornateremmel is készen kell lennünk.

— Ez azt jelenti, hogy tartani tudják a határidőt?

— Igen! Én bízom benne, hogy nem lesz fennakadás. Anyaghiány ugyan most nehezíti, lassítja a munkát, de a jelenlegi készütségi fok olyan, hogy nem lehet akadály a határidős át-adásnak.

Az épület talán legszebb részei a ragasztott faszerke-zetes kupolák. Új műszaki megoldás, kevésbé hagy-mányos munka, de ebben is szereztek már gyakorlatot a vállalat szakemberei. Töb-bek között az újszegedi ter-málfürdő „gombájának” építéskor. Leginkább már csak a belső építészeti mun-kák vannak hátra. Az épü-et „felöltöztetését” Szeke-res Mihály belsőépítész ter-vezte meg.

— Szerettünk volna sok képzőművészeti alkotást is elhelyezni az épületben, domborművekkel, kerámi-a-falakkal, textilművészeti al-kotással is „nevelni” a diá-kokat. Úgy tűnik, egyelőre erre nemigen futja. Szép lesz viszont a kerengők ki-állítótere — megfelelő vilá-gítással, rácsos, raszteres falfelületeivel.

A szeptemberi első cse-n-gősoig azonban akad még tennivaló bőven.

Rafai Gábor

A Kodály társaság közgyűlése

A Magyar Kodály Társa-ság IV. közgyűlését tartot-ták meg szombaton, a Fé-szek művészklubban. Az ép-pen tíz esztendeje alakult, mintegy nyolcszáz tagot számláló társaság képvisel-tében több mint háromszá-zan vettek részt a közgyűlé-sen, amelyen jelen volt Kö-peczi Béla művelődési mi-niszter és Kodály Zoltánné is.

A társaság megtárgyalta az elnökség beszámolóját az elmúlt három év munkájá-ról, s megvitatta a hazai ze-nei élet, zeneoktatás és -pe-dagógia, valamint a magyar kórusmozgalom aktuális kér-déseit, feladatait. A vitában szóba kerültek az iskolai ének- és zeneoktatás, s az egyre inkább háttérbe szoru-ló művészeti és zenei nevelés problémái is.

A közgyűlés a következ-ő időszak legfontosabb felada-tai közé sorolta a társaság megyei csoportjainak meg-alakítását, ezzel Budapest központú tevékenységük fel-oldását. A már egy éve mű-tködő Szabolcs-Szatmár me-gyei Kodály-csoport mellé szeretnék újabbakat létre-hozni: egyebek között Pécs, Szeged, Kecskemét, valamint a nagy hagyományú békés-tarhosi zenei iskola vonzás-körében. Szó volt arról is, hogy idén ősszel megrende-zik az első budapesti kórus-versenyt.

Az ülésen megválasztották a Magyar Kodály Társaság új, kilenc tagú elnökségét: az elnök ismét Szokolay Sándor zeneszerző lett. (MTI)